

caelis est'. Unde intueri libet, si bona opera in absconditis fieri iubentur, ut pro
cuius nomine haec facimus, ab ipso remuneremur: quid pertinet ad rem, ut coram
hominibus ieiunantes aut abstinentes simulemur, in secretis vero nostris bovem aut
equum glutiamus?

5 X. Decimo capitulo, ut ne quislibet ex ministris altaris nudis cruribus ad missam
celebrandam* accedere audeat, ne turpitudine eius appareat et offendatur Deus: scientes, *col. 579.
quod si hoc in lege prohibitum est, nunc in sacramento Christi diligentius observari
debet. Oblationes quoque fidelium tales fiant, ut panis sit, non crusta. Vetuimus
etiam, ne de cornu bovis calix aut patena fieret ad sacrificandum Deo, quia sanguineae
10 sunt. Vidimus etiam ibi episcopos in conciliis suis secularia iudicare prohibuimusque
eos voce apostolica: 'Nemo militans Deo implicet se negociis secularibus, ut ei militet 2. Tim. 2, 4.
cui se probavit'. Obsecravimus etiam, ut assidue preces fierent pro ecclesia Dei, ut
Deus et dominus noster Iesus Christus exaltet, corroboret, protegat et defendat, con-
servet immaculatam ad laudem et gloriam nominis sui in omnia secula seculorum,
15 Amen.

XI. Undecimus sermo fuit ad reges et principes, ut regimen suum cum magna
cautela et disciplina peragant et cum iusticia iudicent, ut scriptum est: 'Apprehendite Ps. 2, 12.
disciplinam, ne quando irascatur Dominus et pereatis' etc. Denique sicut superius
episcopis intimavimus, auctoritate divina fiducialiter ac veraciter absque ullo timore
20 vel adulatione loqui verbum Dei regibus, principibus omnibusque dignitatibus, nun-
quam veritatem subterfugere, nulli parcere, neminem iniuste damnare, neminem sine
causa excommunicare, omnibus viam salutis tam verbis quam exemplis demonstrare:
ita quoque reges et principes admonuimus, ut obediant ex corde cum magna humili-
tate suis episcopis, quia illis claves caeli datae sunt, et habent potestatem ligandi
25 atque solvendi, ut scriptum est: 'Interroga patrem tuum et annuntiabit tibi, pres- Deut. 32, 7.
byteros tuos et dicent tibi'. Et alibi apostolus: 'Obedite prepositis vestris tanquam Hebr. 13, 17.
Domino, ipsi enim vigilant pro vobis, quasi pro animabus vestris rationem reddituri'.
Dominus ipse doctoribus ait: 'Qui vos audit, me audit, qui autem vos spernit, non Luc. 10, 16.
spernit vos, sed eum, qui misit vos'. Item per prophetam: 'Labia sacerdotis custo- Malac. 2, 7.
30 diunt scientiam et legem requirunt ex ore eius, quia angelus Domini exercituum est'.
Igitur si angeli sacerdotes appellantur, a secularibus iudicari non possunt, ut apostolus
ait: 'Mihi autem pro minimo est, ut a vobis iudicer, aut ab humana die: qui autem 1. Cor. 4, 3.
iudicat me, Dominus est'. Item per psalmistam: 'Et corripuit pro eis reges, ita dicens: Ps. 104, 14.
Nolite tangere christos meos, et in prophetis meis nolite malignari'. Item apostolus: 15.
35 'Nescitis, quoniam angelos iudicabimus? Quanto magis secularia', quia sicut reges 1. Cor. 6, 3.
omnibus dignitatibus praesunt, ita et episcopi in his, quae ad Deum attinent. Ideo
omni nisu hortamur,* ut ecclesiam Dei, quae est sponsa Christi, omnes honorent in *col. 580.
facto, ne iniustum servitutis iugum ei imponant, nec superbiant in seculari potentia,
nec alios vi opprimant, ut scriptum est: 'Et honor regis iudicium diligit'. Perpendat Ps. 98, 4
40 unusquisque, qualiter a suis subiectis sponsam suam honorari velit, et in hoc terreno
exemplo consideret, quantum caelestis regis sponsam oporteat venerari, ne (quod ab-
sit) de eis dicatur: 'Ipsi regnaverunt, sed non ex me; principes extiterunt et non Osee 8, 4.
cognovi'. Sed audire mereantur: 'Inveni virum secundum cor meum, qui facit omnes Act. 13, 22.
voluntates meas': ideo 'posui adiutorium super potentem' 'et odientes eum in fugam Ps. 88, 20. 24.
45 convertam', ut longaevitatem felicitatemque regni sibi suisque nepotibus distribuat, et
aeternam futuri regni gloriam concedat; habeantque reges consiliarios prudentes,
Dominum timentes, moribus honestos, ut populus bonis exemplis regum et principum
eruditus et confortatus, proficiat in laudem et gloriam omnipotentis Dei.

XII. Duodecimo sermone sanximus, ut in ordinatione regum nullus permittat
50 pravorum praevalere assensum, sed legitime reges a sacerdotibus et senioribus populi